

BAM*formatie*

2020 • 2

Koninklijke BAM Groep nv

Vereniging BAM Gepensioneerden

Bestuur

Voorzitter

Nico Dirkzwager

Vice-Voorzitter / Communicatie en Leden

Eric van Baarsel

Secretaris

Willem Aberson

Penningmeester

Peter Grotenhuis

Activiteitencommissie

Cor Cornelisse

Contactpersonen

Ineke Roedoe-van Dam

Sociaal Economische Commissie

Frits Scheublin

Redactie BAMformatie

Eric van Baarsel

Hilde Duin

Redactieadres BAMformatie

Duinlaan 139

2554 ES Den Haag

Mobiel: 06 513 15 330

E-mailadres: eric@evanbaarsel.nl

Informatieadres VBG

Secretariaat: Els Oosterlaken-van Tol

H.J. Nederhorststraat 1

2801 SC Gouda

Tel.: 0182 59 04 05

Website: www.bam-gepensioneerden.nl

E-mailadres: vbg@bam.com

IBAN nummer NL37 RABO 0188 6797 15

Vereniging BAM Gepensioneerden te Leerdam

De vereniging is aangesloten bij de Koepel Gepensioneerden.

Inhoudsopgave

Pag. 2 Van de redactie

Pag. 3 Van het bestuur

Pag. 4 Van de SEC en Koepel Gepensioneerden

Pag. 5 Van de Activiteitencommissie

Pag. 6 Lintjesregen VBG-leden

Pag. 6 Wekker

Pag. 7 Familie Roodenburg, een bouwdynastie (deel 2)

Pag. 8 Voor en naast het coronavirus

Pag. 11 Mijn muziek (deel 4)

Pag. 14 Bouwen en burens

Pag. 15 Jan Blanken, één der kundigste onder de kundigen

Pag. 18 Nog één vakantiebelevens

Pag. 20 Personalialia

Nummer 2020 – 2 / juni (nr. 96)

Van links af: Frits Scheublin, Nico Dirkzwager, Ineke Roedoe, Willem Aberson, Eric van Baarsel, Peter Grotenhuis en Cor Cornelisse

Van de redactie

We verkeren al weer een tijdje in de 1,5 meter samenleving, maar wennen doet het niet. Het valt me overigens op dat heel veel mensen geen benul hebben wat een afstand van 1,5 m is. Gelukkig nam het aantal besmettingen de laatste tijd flink af. De eerste versoepelingen zijn met open armen ontvangen en doen ons weer voorzichtig ruiken aan de “normale” samenleving, die we gewend waren. We hadden het nog niet zo slecht, realiseren we ons nu des te meer. Maar we hebben nog een lange onzekere weg te gaan en moeten maar hopen dat het economische herstel niet te lang op zich laat wachten. Voorlopig wacht ons een forse krimp van 6%.

Naast de ingrijpende Covid-pandemie voltrekt zich een tweede golf door ons land, die van de anti-racisme demonstraties. De verschrikkelijke beelden van George Floyd in Minneapolis hebben op de hele wereld diepe indruk gemaakt en geleid tot grote verontwaardiging. Volgens sommige bestuurders kon de zorg om de volksgezondheid best even wijken voor het recht op demonstratie. Die politieke opvatting zette weer kwaad bloed bij politici, virologen en zorgverleners, die zich al maanden inspanden om de covid-pandemie in goede banen te leiden.

Het valt derhalve niet mee om in deze ongevoelens turbulente tijd nog enig lichtpuntje te vinden om je aan vast te houden, maar we moeten positief blijven.

Wat bepaald niet helpt is dat de activiteiten van onze mooie vereniging dit jaar geen doorgang vinden. Elders in deze editie is daar meer over te vinden. Het is voorlopig onmogelijk en naar het oordeel van het bestuur ongewenst om fysiek bij elkaar te komen met zulke aantallen als we gewend zijn. Zoals de voorzitter stelt: “De gezondheid van onze leden heeft immers de hoogste prioriteit en staat dus voorop.”

De voorzitter memoreert ook een niet-onbelangrijke gebeurtenis met betrekking tot het bestuur, namelijk dat in mei jl. een drietal bestuursleden aan de beurt was om af te treden. Wees gerust, het komt goed.

Een tweetal leden is ter gelegenheid van Koningsdag onderscheiden met een Koninklijke Ridderorde. Een eerste bericht daarover in deze editie, maar later volgt meer.

Het laatste nieuws omtrent het pensioenakkoord kon niet meer in deze editie uitgebreid behandeld worden, omdat de productie reeds in gang was gezet. Daarover zal ongetwijfeld de volgende keer nader worden bericht.

Normaal gesproken had in deze uitgave van ons verenigingsblad een uitgebreid verslag gestaan van onze Algemene Ledenvergadering en van de Voorjaarsexcursie. Dat zit er nu niet in en ook in de komende uitgaven van *BAMformatie* in dit jaar zullen verslagen ontbreken. Gelukkig hebben naast een aantal vaste tekstschrijvers als Timmerman en Cor Cornelisse ook anderen de inspiratie gevonden om bijdragen aan deze editie te leveren, waarvoor de redactie hen dank toezegt.

Het laatste deel van “Mijn muziek” van Piet Grutters en het tweede deel over de “Familie Roodenburg,...” van Henk Roodenburg zijn in deze *BAMformatie* opgenomen.

Dat de excursie naar Droogdok Jan Blanken geen doorgang kon vinden heeft de Activiteitencommissie doen besluiten om Henk Roodenburg te vragen ook zijn licht te laten schijnen op het wel en wee van Jan Blanken, hetgeen is geschied.

Om het aantal pagina's van *BAMformatie* binnen de budgettaire randvoorwaarden te houden, heeft de redactie richtlijnen opgesteld. De volgende keer meer daarover.

Ik wens u veel leesplezier,
hou vol en blijf gezond.

Eric van Baarsel

**Kopij voor *BAMformatie*
2020 – 3 graag
inleveren vóór 6 september
2020 bij de redactie.**

Van het bestuur

Sinds de opmaak van de vorige *BAMformatie* 2020-1 is de wereld door het coronavirus volledig op z'n kop gezet. Iedereen van onze vereniging zal zich zorgen hebben gemaakt en zal dit waarschijnlijk nog steeds doen. We hebben het dan niet alleen over de gezondheid, maar ook over de eenzaamheid waar velen van ons mee geconfronteerd werden en worden als gevolg van de door de overheid getroffen maatregelen. Het niet meer kunnen knuffelen van de kinderen en kleinkinderen zal voor velen een groot gemis zijn. Het meest ingrijpende is natuurlijk het niet op een waardige manier afscheid hebben kunnen nemen van geliefden die zijn overleden in de afgelopen periode. Velen van onze leden hebben dit ongetwijfeld ervaren, waaronder uw voorzitter.

Tijdens onze bestuursvergaderingen en regelmatige onderlinge contacten werd hier door het bestuur ook veelvuldig bij stil gestaan.

Voor het reilen en zeilen van de vereniging heeft de coronacrisis ook ingrijpende gevolgen. In de eerste plaats vinden de bestuursvergaderingen digitaal plaats. Met vallen en opstaan hebben we ons de Zoom-faciliteit eigen gemaakt en vergaderen we op afstand. Dat gaat op zich goed en vooral ook efficiënt (lees sneller) en bespaart ons allen reistijd en -kosten.

In de tweede plaats hakt de covid-19 pandemie ook behoorlijk in op onze voor 2020 georganiseerde activiteiten. In de laatste editie van *BAMformatie* en via een brief aan de leden kondigden we reeds de nodige annuleringen en verschuivingen aan, maar helaas zal het daar niet bij blijven. De nog steeds van kracht zijnde overheidsmaatregelen maken het onmogelijk om activiteiten op een gepaste manier te organiseren. In ons besluitvormingsproces

speelt tevens de kwetsbaarheid van onze leeftijdsgroep een belangrijke rol. De gezondheid van onze leden heeft immers de hoogste prioriteit en staat dus voorop.

In "Van de Activiteitencommissie" treft u een uitvoerige toelichting op de laatste stand van zaken met betrekking tot de activiteiten van dit jaar. Korthedshalve mag ik daar naar verwijzen. Daarin staat ook dat het bestuur heeft besloten om de naar 29 september uitgestelde ALV toch geen doorgang te laten vinden. De leden zullen in de tweede helft van augustus daarover per brief nadere informatie ontvangen. Nog bekeken wordt of de vergadering met de contactpersonen en de commissieleden op 9 oktober a.s. doorgang kan vinden in een aparte, coronavrije vergaderomgeving.

Velen vragen zich af hoe de wereld eruit zal gaan zien als de coronacrisis achter de rug is. Zal het leiden tot een 'reset' met nog grotere uitdagingen? Na deze crisis zullen pandemieën tot de top drie van de mondiale bedreigingen horen, samen met oorlog en klimaat. Wetenschappers hebben ons in het verleden gewaarschuwd voor het gevaar van een pandemie, maar desondanks waren we niet voorbereid. Gaat hetzelfde gebeuren met het klimaat? Deze vraag moet indringend gesteld en beantwoord worden als de coronacrisis onder controle is. 'Never waste a good crisis' zei Winston Churchill destijds! Als het klimaat op de intensive care ligt, dan is het te laat!

U ziet dat het bestuur nogal begaan is met de coronacrisis en handelen in het belang van de leden. Laten we hopen dat we in de volgende *BAMformatie* een positiever beeld kunnen schetsen.

Het zal duidelijk zijn dat het niet doorgaan van (veel van) onze activiteiten gevolgen heeft voor onze begroting, zowel voor de uitgaven als voor de inkomsten.

Niet onbelangrijk tenslotte is te vermelden, dat in mei 2020 drie bestuursleden aan het eind waren van hun termijn, te weten Willem Aberson (secretaris), Frits Scheublin (SEC en Koepel Gepensioneerden) en Eric van Baarsel (vice-voorzitter, PR en Communicatie). Alle drie hebben zich tot mijn grote vreugde en geruststelling herkiesbaar gesteld. In de brief van augustus zullen we aangeven, nu de ALV niet doorgaat, hoe we deze benoemingen zullen formaliseren.

Net zoals de meeste bestuursleden zult u vast uw vakantieplannen voor deze zomer hebben moeten aanpassen. Waar u ook heen gaat of wat u ook gaat doen deze zomer; het bestuur wenst u een aangename zomerperiode toe. Enblijf gezond!

Nico Dirkzwager
Voorzitter

Van de SEC

Door Corona gedwongen vergadert de Sociaal Economische Commissie (SEC) voorlopig met de digitale vergaderapp TEAMS. Ook ons regelmatig overleg in het Verantwoordingsorgaan Verzekerde Pensioenen met de CFO en de Pensioencommissie van de Centrale Ondernemingsraad zal voorlopig via TEAMS lopen. Helaas sluit de redactie van deze *BAMformatie* enkele dagen voor onze eerste digitale overleg. Voor een verslag moeten onze trouwe lezers dus even wachten op de volgende editie.

Onze pensioenen worden belegd in aandelen, obligaties, vastgoed en een kleine groep "diversen". Nationale Nederlanden en Aegon houden in opdracht van BAM in de gaten dat de verhoudingen tussen de categorieën zich binnen zekere marges bewegen. Door de Coronacrisis zijn sommige aandelen zo sterk in waarde gedaald, dat de groep aandelen ondervertegenwoordigd dreigde te raken. In overleg met BAM worden de verhoudingen nu tussentijds aangepast. In het vakjargon heet dat rebalancen.

Van de Koepel Gepensioneerden

Hoewel het stil is in de pers, wordt er hard gewerkt aan de uitwerking van het pensioenakkoord. Er is een breed overleg opgetuigd met een Bestuurlijk overleg, (de minister en de voorzitters van de sociale partners), een stuurgroep en diverse klankbordgroepen. Daarnaast vindt incidentele raadpleging van deskundigen plaats.

De Koepel van Gepensioneerden heeft een plaats veroverd in een van de klankbordgroepen. Graag zouden we zien dat gepensioneerden net als werkgevers en werknemers zouden worden gezien als een van de sociale partners. Maar daar wil de minister niet aan.

De verwachting is dat er in de loop van deze zomer een resultaat naar buiten komt. Dan zal het nog 5 tot 7 jaar duren voor het pensioenakkoord in wetgeving is vastgelegd en de uitvoering kan starten. Menig gepensioneerde zal denken: "Dat zal mijn tijd wel duren."

Op de site van de Koepel is meer informatie te vinden over dit proces. www.koepelgepensioneerden.nl. Daar lezen we onder anderen:

“Wij zijn positief over de schetsen van het nieuwe pensioenhuis. Een op de ingelegde premie gebaseerd systeem waarbij collectiviteit en solidariteit blijven bestaan en we met elkaar kunnen profiteren van de voordelen van pensioenfondsen ten opzichte van andere regelingen. Het vervangen van zekerheden door pensioenverwachtingen maakt het mogelijk te werken met andere rekenregels en minder hoge buffers dan in het huidige systeem zijn voorgeschreven. Er zal weliswaar meer kans zijn op kortingen als de economie een keer tegen zit, maar door het vervallen van buffereisen zal er vaker worden geïndexeerd. De verwachting is dat zo uiteindelijk een beter pensioenresultaat wordt gerealiseerd.”

Frits Scheublin

Redactie: Bij het ter perse gaan van deze BAMformatie werd bekend, dat werkgevers, werknemers en de overheid er samen uitgekomen zijn hoe het nieuwe pensioensysteem eruit moet gaan zien. FNV is nog onzeker.

Van de Activiteitencommissie

Het zal niemand verbazen dat de Activiteitencommissie met de heersende covid-19 pandemie een lastig jaar doormaakt. Voortdurend is de vraag aan de orde of geplande activiteiten wel of geen doorgang kunnen vinden met het oog op de coronarichtlijnen van het kabinet. Zeker als die in de loop der tijd door bepaalde versoepelingen worden bijgesteld en we niet weten wat de toekomst ons dit jaar nog zal brengen.

Het begon dit jaar al met het annuleren van de Voorjaarsexcursie naar Hellevoetsluis op 18 en 26 maart en 2 april jl. waarvoor zich 232 leden hadden aangemeld. Er was volop begrip voor dit volgens velen wijze besluit. Maar niet getreurd, want volgend jaar gaan we er beslist naar toe.

Vervolgens heeft het bestuur moeten besluiten om de Voorjaarsbijeenkomst met de Algemene Ledenvergadering op 14 mei jl. in het Openluchtmuseum in Arnhem niet door te laten gaan en hebben we die als onbegrensde optimisten verplaatst naar 29 september a.s. Recent hebben we het besluit moeten nemen om de ALV met (uitgestelde) Voorjaarsbijeenkomst ook op deze datum te annuleren. Met het gebruikelijke aantal deelnemers is het binnen de coronarichtlijnen (met name de 1,5 meter afstand) onmogelijk om deze activiteit in het Openluchtmuseum te organiseren.

Openluchtmuseum Arnhem

Zoals al eerder per brief meegedeeld, zal het geplande bezoek aan 's-Hertogenbosch in september een jaar worden opgeschoven. Dat blijft zo, ondanks het feit dat de ALV nu ook in september is komen te vervallen. “De Dag van de Bouw” vindt dit jaar evenmin plaats.

Het bestuur heeft ook moeten besluiten om de VBG Golfdag op 20 augustus a.s. een jaartje over te slaan. De golfbaan “De Scherpenbergh” heeft laten weten dat onze gebruikelijke shot gun (alle flights tegelijk laten starten op alle holes) niet mogelijk is, het maximaal aantal deelnemers voor borrel en diner maar 30 mag zijn (vorig jaar ruim 50) en dat douches niet gebruikt mogen worden. Die beperkingen doen teveel afbreuk aan het doel van deze golfdag.

Tenslotte heerst er bij ons nog grote twijfel over het organiseren van de najaarsexcursie in begin november a.s. met een bezoek aan het Museum van de 20ste eeuw in Hoorn. De definitieve beslissing daarover zullen we tijdig laten weten.

Museum 20ste Eeuw

Al met al een trieste opsomming van afgelastingen. Voor onze leden moet dat een bittere teleurstelling zijn omdat onze activiteiten zich jaarlijks in een warme belangstelling mogen verheugen. De Activiteitencommissie baalt daar ook behoorlijk van, vooral omdat er al veel tijd en energie was gestoken in alle voorbereidingen, maar het is even niet anders. Overmacht, zullen we maar zeggen en we hopen dat we in 2021 weer vol aan de bak kunnen.

Inmiddels hebben alle leden de AC-enquête ontvangen. Voor het invullen daarvan is nu ruim voldoende tijd. Puttend uit mooie herinneringen en wellicht heeft u uw verzamelmap van onze BAM-magazines er bij gepakt (stond naast de pensioenordner) om nog eens al die leuke VBG dagen te beleven aan de hand van de verslagen en foto's. Hopelijk met veel plezier en wat ons betreft alvast bedankt voor het meedoen aan deze enquête.

*Namens de Activiteitencommissie,
Cor Cornelisse*

Wekker

Met dit prachtige weer is het geen probleem om afstand te houden, je maakt gewoon je fietstochtje als anders. Naar het zuiden, door het tunneltje onder de Rijksweg, langs de Kroondomeinen naar het oosten, door het spoortunneltje, langs de spoorbaan richting Voorschoten, opnieuw door een spoortunneltje en zo weer naar huis. Zo schaatste ik vroeger ook tussen Den Haag en Leiden en ken deze omgeving al van jongs af aan.

Thuis gekomen maakte mijn vrouw direct een kopje thee, zo lekker dat ik er bij in slaap viel, maar onmiddellijk werd gewekt door het geraas van een gebroken mok op de tegelvloer van de keuken. Zodat ik weer op de bank verder moest en zij met de rommel achter bleef. Wat ik maar zeggen wil, je kunt beter een bakkie nemen, daar kikker je van op.

Timmerman

Lintjesregen VBG-leden

Twee van onze leden werden verrast door de bijzondere lintjesregen van 2020. Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagt om de heren **Wim Beukers** en **Bart Pellegrom** te

benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Op 24 april jl. kregen de heren de Burgemeesters van respectievelijk Montfoort en Geldermalsen (Gemeente West Betuwe) onverwachts aan de telefoon met deze verheugende en eervolle mededeling. De officiële uitreiking met het nodige ceremonieel volgt later dit jaar. Hierover, samen met interviews met beide heren, berichten wij u in een latere BAMformatie.

Familie Roodenburg, een bouwdynastie bij HBM/HBG in de 20ste eeuw (deel 2)

Het is uitzonderlijk dat van vader op zoon vier generaties betrokken waren bij de geschiedenis van HBM/HBG in de afgelopen eeuw. Ook broers en zussen vonden er vaak hun werk.

Dit artikel, gelardeerd met vele foto's, vertelt u in een drietal afleveringen niet alleen hun verhaal maar neemt u mee naar de vele mooie projecten die HBM/HBG heeft gerealiseerd.

Velen daarvan bestaan nog steeds en zijn volop in gebruik, wat wel iets zegt over de kwaliteit van het gebouwde en van hun bouwers.

1960

Na onder andere enkele graansilo's in Rotterdam en vele kilometers kademuur in de Waalhaven verder, werd opa Henk van 1960 tot 1965 uitvoerder bij een iconisch werk, de eerste Van Brienoordbrug.

Aanleg Van Brienoordbrug, Rotterdam

Door een zware storm tijdens de bouw waaide een kistdeel van een brugligger om.

De mensen die het wapeningnet controleerden, voorafgaand aan het sluiten van die kist (circa 50 m lang en 2,5 m hoog), raakten beknelde. Deze gebeurtenis en die in Andel lieten hun sporen na in de gezinnen Roodenburg.

Onvoorwaardelijke en hulpvaardige samenwerking tussen legendarische collega uitvoerders was de norm. Zo herinner ik me

de heren Knappe, Slootmans, Verkerk en Oosthoek. Er zullen er wel meer geweest zijn in die tijd.

Ook door directe samenwerking tussen beide mannen Henk en Floor kwam veel werk tot stand. Zij kregen de zorg voor enkele kunstwerken in de aan te leggen rijksweg A4. De brug over de Oude Rijn bij Leiderdorp werd door opa Henk uitgevoerd. Het spoorviaduct een paar honderd meter naar het westen, kwam onder de hoede van Floor. Werk dat recent door BAM moest worden gesloopt bij de uitbreiding van de A4. Het is ze vergeven. De file die daarmee opgelost werd, heeft ook zo zijn voordelen. Het kerkje, waarover hierna meer, staat er als herinnering nog wel.

Brug over Oude Rijn

Deze werken werden voornamelijk uitgevoerd met enkele vaste medewerkers, maar ook met lokale (vaak ongeschoolde) krachten.

In mijn herinnering was de aandachttrekkende dochter van de dominee van het kerkje in Leiderdorp, naast de bouw van de brug, voor de bouwvakkers een onrustgevende factor. De melk voor de koffie, die de bouwvakkers toen niet zonder konden drinken, was op een goed moment op. Een van de sjouwers had de oplossing en verdween in de vroege ochtend in een weiland en molk, met goedvinden van de koe, een uier leeg en redde daarmee de stemming. In die tijd haalde Floor in alle vroegte zijn vader en personeel uit Rotterdam thuis op met een VW-busje. De auto van de opzichter kon toen nog geregeld door een bouwvakker worden gewassen. Het werk dreigde te stagneren, de landmeetkundige dienst van Rijkswaterstaat (RWS) had geen tijd. Eén telefoontje van Ir. Bijl, toen

de grote baas bij HBM, naar RWS loste dit probleem op.

Het lenen van elkaars mensen, materieel en materialen werd op zondag tijdens het obligate familiebezoek, voor beide werken afgestemd. Er is nog een herinnering dat mijn vader op een avond in het donker door de politie werd aangehouden. Hij had een elektriciteitskabel die hij van zijn vader voor zijn werk leende achter op de fiets en moest de herkomst ervan verklaren.

Vermeldenswaardig.

Aan de bouw van een kademuur in de Waalhaven (Pier 6) gaf opa Henk samen met zijn zoon Floor leiding. Tijdens de bouw liep een kustvaartuig uit het roer en voer de damwand in stukken. Aan water in de bouwput was toen geen gebrek.

De palenvelden van de reactoren in Petten en Delft, de graansilo's aan de Maashaven en de Energiecentrale in Nijmegen waren ook werken die door opa als uitvoerder werden begeleid.

Reactor Petten

Na de oorlog ontbrak het aan alles. Ik heb wel eens gehoord dat opa in de kelders van de Rotterdamse Bank aan de Coolsingel, tijdens de bouw hout had gehamsterd uit het zicht van de Duitsers, zodat dit hout direct voor de wederopbouw kon worden ingezet.

De snelheid waarmee mijn grootvader over het werk liep was legendarisch. Niet bij te houden. Wel raapte hij kromme gebruikte spijkers op. Daaraan was toen een groot gebrek. Hij liet ze richten en zo kregen ze een tweede leven. Hoezo, circulaire economie.

Na de bouw van de Van Brienoordbrug in 1965 nam hij de bouw van de Beukelsbrug in Rotterdam over van een collega. Dit werd zijn laatste werk en hij pensioneerde iets later.

Na 40 jaar trouwe dienst bij HBM ontving mijn opa Henk een Ridderorde. Navraag leerde: *“Uw grootvader heeft in 1966 een Eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau in goud toegereikt gekregen vanwege zijn diensten als uitvoerder bij de H.B.M. Nederland N.V.”*

Henk 1900-1972

(Wordt vervolgd)

Henk Roodenburg

Veel te vroeg in september 1972 overleed opa Henk aan een desastreuze en niet te genezen ziekte.

Voor en naast het coronavirus

In Angelsaksische landen noemen ze het wel een 'Act of God'. Wij zouden kunnen zeggen: 'Jehova's Joker'. Tot ver in de 18de eeuw werd zo gedacht en gereageerd op nog onbekende ziektes. Je ging dood of het noodlot sloeg niet toe, met dank aan gebeden, aflaten en heilige processies.

Hoe is het mogelijk dat een 'iets' van vier proteïnen en een stukje RNA code, dat alleen kan bestaan in een levende cel, dat duizend maal zo klein is als een bacterie die op zich weer honderd maal minder groot is dan die levende cel, zo'n effect kan krijgen op ons alledaags bestaan in 2020?

Martinus Beijerinck

Het was trouwens de Nederlander Martinus Beijerinck die dat 'iets', wat op een levend wezen leek, een virus noemde. Hij ontdekte bij tabaksplanten een zich vermeerderende ziekteverwekker, die zich alleen in de cellen van andere wezens kon voortplanten

en daarbij de cel vernietigde. De echte erkenning kwam later. De wetenschap was nog vol van de ontdekking van de bacterie als ziekteverwekker. De bacteriologie kwam mede door de Duitser Robert Koch in de jaren 1880 net opzetten. Ziektes zijn van alle tijden en alle soorten van levende wezens hebben zo hun eigen ziekteverwekkers en hun eigen afweersystemen. Het wordt spannend als deze ziekteverwekkers overgaan van bijvoorbeeld dier naar mens (zoönose). Die kans werd groter toen dieren gedomesticeerd werden en de concentraties van mensen met hun dieren toenam. Verspreiding ging sneller door hongersnoden vanwege misoogsten of door klimaatinvloeden of oorlogen met als gevolg minder weerstand onder de bevolking. Die oorlogen brachten ook grote groepen mensen op de been die door landen trokken en elkaar ontmoetten. Ook contacten door handelskaravanen en handel in het algemeen zorgden voor ruime verspreiding. Toen de pest in de 14de eeuw door Europa trok, bedachten de inwoners van het Italiaanse Reggio een manier om zich te beschermen. Reizigers mochten de stad pas in nadat was gebleken dat ze, na een verblijf buiten de stad, niet ziek waren geworden. In 1400 bepaalde Venetië die periode op 40 (quaranta) dagen, waarschijnlijk afgekeken van de 40 dagen durende kerkelijke vastenperiode. Het woord quarantaine gebruiken we nog steeds.

Markt in China

Opvallend vaak begint een infectieziekte in Azië, met name in China. Toch teveel mensen bij elkaar (nu 1,4 miljard) en meer geld beschikbaar voor het kopen van bijzondere vleessoorten (vleermuizen, schubdieren) op een exotemarkt. Daarbij een autocratie die ervoor zorgt dat vervelende ontwikkelingen eerst 'onder de pet' worden gehouden. Deze

uitbraak had wellicht een maand eerder wereldkundig gemaakt kunnen en moeten worden.

Tegenwoordig gaat het allemaal nog sneller. Hele volksstammen stappen in het vliegtuig en vliegen de wereld over naar onbekende bestemmingen, die je toch echt gezien moet hebben. Wij naar Beijing, de Chinezen naar Giethoorn. We stappen op varende hotelkastelen en worden iedere dag losgelaten om ons onder honderden andere toeristen te mengen. Ideale omstandigheden voor bacteriën en virussen om toe te slaan.

Foto: Hero Lang

Eigenlijk is het bijzonder dat op basis van een toch gering aantal slachtoffers bijna wereldwijd een economie wordt stilgelegd. In Nederland is 0,3% van de bevolking geregistreerd ziek geweest, volgens de waterzuiveringsbedrijven 4%. Hier heerste in 2017/2018 een langdurige griep epidemie in het winterseizoen met bijna 10.000 dodelijke slachtoffers. Was dat dan minder erg?

Uit het recente verleden kennen we nog het dodelijke Ebolavirus in West-Afrika uit 2014 en het Zika-virus in Zuid- en Midden-Amerika uit 2015, overgebracht door steekmuggen en schadelijk voor ongeboren kinderen.

In 2009 hadden we de Varkensgriep of Mexicaanse griep, zoals het hier genoemd werd. Uit onze jeugd en jonge jaren herinneren we ons de Aziatische griep uit 1956-1958 en de Hongkong griep uit 1968 met allebei ruim een miljoen doden. We zagen kinderen gehandicapt raken door kinderverlamming, veroorzaakt door het poliovirus, waarvoor sinds de jaren 1950 vaccins beschikbaar zijn. Vaak wordt de Spaanse griep aangehaald uit 1917-1920, waaraan mogelijk 100 miljoen mensen stierven. De eerste golf was

nog redelijk mild, de tweede golf was veel dodelijker met name voor jong volwassenen. Een mogelijk gevolg van een overreactie van hun immuunsysteem. Dit verklaart de zorg voor een tweede coronagolf.

Spaanse griep

Van veel langer geleden kennen we de beelden en verhalen van de pest of de zwarte dood die in de periode 1300-1700 in Europa minstens 200 miljoen mensen doodde. Via ratten en hun vlooiën werden de pestbacteriën overgedragen. Het pokkenvirus wist zelfs 500 miljoen mensen te doden. Pas recent is de wereld pokkenvrij verklaard. U heeft misschien net als ik, drie kleine ronde littekens op uw bovenarm als bewijs van de inenting met het koepokken vaccin. Een van de oudste ziekten is Tuberculose (afgekort tbc, in de volkstaal: tering genoemd). Het bestaat al duizenden jaren en is teruggevonden bij Egyptische mummies. Deze oeroude door een bacterie veroorzaakte longziekte is de meest voorkomende dodelijke infectieziekte en kent nog steeds 1,5 miljoen doden per jaar. In de jaren 1950 werden wij op school erop gecontroleerd met een mantoux- of von Pirquettest, de drie streepjes met een 'kroontjes' pen op de onderarm. Sanatoria in 'schone lucht' gebieden in Nederland en een verblijf in het Zwitserse Davos moesten helpen de ziekte te overwinnen.

Blijvende bekende wereldziekten zijn de door bacteriën veroorzaakte cholera (ernstige diarree) overgebracht via vervuild drinkwater met 140.000 doden en vlektyfus, overgebracht via luizen met 150.000 slachtoffers per jaar. Sinds 1981 kennen we het HIVvirus, waaraan wereldwijd al 35 miljoen mensen

zijn gestorven. Tegen het virus, groot vijand van ons immuunsysteem, is nog steeds geen vaccin gevonden. Alleen virusremmers, een medicijn, houdt het in toom. Ook tegen de malariaparasiët, die jaarlijks 200 à 300 miljoen mensen besmet en 450.000 slachtoffers onder vooral jonge kinderen vergt, bestaat nog geen goed werkend vaccin. Het mazelenvirus maakt nog ieder jaar, vooral in arme landen, veel slachtoffertjes onder de vijf jaar, ondanks het beschikbaar zijn van een goed vaccin.

In 1966 werd een groep menselijke ademhalingsvirussen geïdentificeerd. Vanwege een onder een elektronenmicroscop zichtbare krans met uitsteeksels werden ze coronavirussen genoemd. In 2003 werd een nieuwe variant ontdekt in Hanoi, de hoofdstad van Vietnam, terwijl in China al een uitbraak gaande was van hetzelfde virus. De WHO gaf het de naam SARS-CoV, in 2012 gevolgd door het enigszins verwante MERS-CoV, dat begon in Saudi-Arabië. De uitbraken bleven beperkt maar beiden waren verantwoordelijk voor elk zo'n 1000 geregistreerde doden wereldwijd. De echte aantallen in China en Saudi-Arabië zullen we nooit weten. In januari jl. kwam de melding van een nieuw type coronavirus, het SARS-CoV2 dat de luchtweginfectie COVID-19 veroorzaakt en inmiddels tot een pandemie is uitgegroeid.

De ziekte is vooral gevaarlijk voor ouderen met, zoals dat heet, onderliggende gezondheidsproblematiek. Onze nationale nerd Jort Kelder had het over gepensioneerde oude mannen met dikke buiken, diabetes en een pacemaker. Dat klinkt niet gezellig, maar had hij hier toch een punt?

Jaap van Dissel

Op voorspraak van de Uitbraakcommissie (OMT) zaten we in een min of meer verplichte verstandige eigen isolatie (intelligente Lock down). Persoonlijk vond ik het, ondanks alles, geen onaangename periode. Het leven vertraagde en wat is daar nou mis mee. Allemaal beleefde mensen op afstand, geen files en daarmee een vaste reistijd naar een chronisch ziek familielid. Ongekende rust op straten, pleinen en in parken. Gaan we dat ooit nog zien?

De zomer breekt aan en we mogen weer meer naar buiten. Op vakantie in eigen land of toch nog Europa in en verder. Wij senioren gaan dan vaak met de auto naar hotels of met de camper naar campings. Nemen we het risico dat naast jouw kamer nr. 307 een echtpaar uit Wuhan op kamer nr. 308 logeert, dat toch COVID-19 heeft meegenomen? Iedereen twee weken in quarantaine met verblijf op eigen kamer. Of je staat, na een vermoeiende rit, net op een camping die een dag later wordt ontruimd. Toch maar even over nadenken!

Wellicht wordt het tijd om meer tevredenheid te zoeken dicht bij huis. Ook past ons nederigheid als we beseffen wat de natuur vermag. Het overhoop halen van hele ecosystemen dereguleert talloze levensvormen met gevaarlijke interacties tot gevolg. Deze nieuwe pandemie is hiervan een bewijs en een waarschuwing voor de toekomst.

Cor Cornelisse

Mijn muziek – deel 4

In Amerika ging de jazz met al zijn stijlen voortvarend verder. Met name de swingkoorts werd opgewarmd door klarinettist Sidney Bechet. Een ietwat saaie man, maar als muzikant heel goed.

Toen de band, waar hij in 1943 in speelde van het publiek maar een mager applaus kreeg, werd er overgeschakeld op dansmuziek. Sidney zag zijn kans schoon en ging jazznummers spelen. Tot zijn verbazing reageerde het publiek uitzinnig en dat was voor hem en de swing het begin van een zeer succesvolle periode.

Sidney Bechet

De grammofoonplaten die er gemaakt werden gingen ook de oceaan over. Met name in Engeland waren ze zeer geliefd. In 1919 kwam dan ook de eerste live jazzband in Engeland spelen: "Original Dixieland Jazz Band". Men was in Engeland echter zeer kritisch. Het publiek moest echt nog wennen aan deze jazzmuziek, dus het succes was zeer wisselend. Dat had ook te maken met het feit, dat Europa net de Eerste Wereldoorlog achter de rug had en er grote maatschappelijke veranderingen optraden. Toch kwamen er veel Amerikaanse jazzbands naar Engeland. De eerste buitenlandse trip van Louis Armstrong was naar Engeland in 1932. Men moest wennen aan het "entertainment" en de zang van hem. De toeloop van Amerikaanse bands was zo groot, dat de vakbond in Engeland bang was voor de werkgelegenheid van de Engelse muzikanten. Er werd een stop voor buitenlandse bands afgekondigd. Die wist men dan soms weer met succes te ontwijken. Dus zo gemakkelijk was het allemaal nog niet. Ondertussen werd de jazz ook ontdekt op het vaste land van Europa. In Nederland had je "De Ramblers" van Theo Uden Masman".

In Frankrijk waren verschillende bands, waarvan muzikanten opvielen als Stephane Grappelli en Django Reinhardt. Deze twee stonden aan de wieg van de zeer succesvolle Franse jazzband "Hotclub de France". Django Reinhardt was een man van zigeunerafkomst, speelde geweldig gitaar, ondanks het feit dat hij twee vingers van zijn linkerhand verloor bij een brand in een caravan in 1928. Je kunt het "Gipsy Jazz" noemen. Zeer snel met een zeer indringend ritme. In verschillende andere landen van Europa kreeg jazz vaste grond onder de voeten.

Door de Tweede Wereldoorlog werd de Amerikaanse muziek nog veel bekender in Europa. En zeker na de bevrijding werd alles uit Amerika, Engeland en Canada opgezogen. De jazz, vooral dixieland en swing, werden ongekend populair in Europa en ook in Nederland. Dat leidde tot de oprichting van "The Dutch Swing College Band" van Peter Schilperoord. Een geweldige jazzband die nog steeds bestaat. Ze heeft veel wisselingen in de bezetting ondergaan, maar is toch altijd trouw gebleven aan het uitgangspunt, namelijk het spelen van dixielandachtige jazz om de mensen te plezieren.

Dutch Swing College Band huidige samenstelling

Verder kende Nederland als belangrijke en baanbrekende bands en muzikanten het Miller Sextet, Wessel Icken Combo (met zijn vrouw Rita Reijs, die later met Pim Jacobs nog optrad), Louis van Dijk en Boy Edgar. Elders in Europa kwamen toen ook verschillende namen en bands naar voren. In Engeland kenden

we Chris Barber, Dave Morgan, Kenny Ball en vele anderen. In Denemarken was "Papa Bue Viking Jazzband" een zeer bekende en toonaangevende band.

In Nederland werd jazz alom gewaardeerd en kwamen er verschillende bands, zowel amateurs als semi-professioneel en professioneel. Zoveel, dat in 1982 de Stichting Uitgeverij Jazz Crooner Breda besloot een inventarisatie te maken van de gehele oude stijl jazz wereld in Nederland. Het Jazzboek, "Wie is waar?", bevat de gegevens van 80 jazzclubs, 270 orkesten en 1300 individuele musici. Dus je kunt wel zeggen dat jazz leefde in Nederland. En waarom vanuit Breda dit initiatief genomen? Breda kent een traditie als het over jazz gaat. Deze stad heeft altijd heel veel bands gehad en heeft nog steeds het bestaande en internationaal erg gewaardeerde Bredase Jazzfestival. Jaarlijks, vanaf Hemelvaartsdag tot en met de zondag daarna. Het is een zeer open festival met diverse gratis optredens.

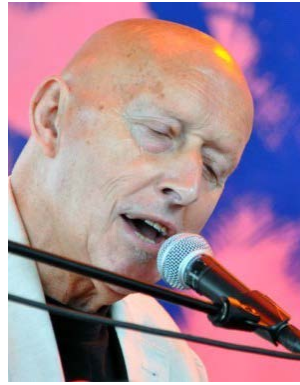
Het is een soort openluchtvolsfeest. Ook dit festival heeft zijn ups en downs gehad. Het heeft ook andere stijlen binnengehaald om de jongeren met de jazz te laten kennismaken. Ben er regelmatig geweest. Met name de nachtconcerten in "Het Turfschip" waren geweldig. In die jaren 70/80 trad de Amerikaanse saxofonist George Probert er regelmatig op. Werd allengs een vast programma onderdeel, onder andere met zijn "Happy Riffmachine". Hij speelde in Amerika onder andere met Bob Scoby en Kid Ory en was ook deel van de band "The Firehouse Five and 2". De band van de Walt Disney-studio's. Hij was ook enige tijd muzikaal leider van Walt Disney. Daarna toerde hij met een eigen band

door Amerika en Europa. In zijn Bredase tijd waren we goede bekenden van elkaar. Helaas is hij in 2015 overleden. Een belangrijke stimulans ging ook uit van Nick Vollebregts jazzcafé in Laren. Was heel bekend om zijn vele concerten met uitstekende bands en hier werden veel radioprogramma's gemaakt.

Er zijn nu nog maar weinig toonaangevende jazzfestivals. Na Breda, oude stijl, is er in Den Bosch met Pinksteren een jazzfestival dat vooral op de moderne jazz gericht is. En dan heb je nog het bekende North Sea Jazzfestival, in tegenstelling tot Breda, een gesloten festival. Dat een zeer goed festival is waar diverse stijlen aan bod komen. Ik ga nu voorbij aan nog andere steden die ook jaarlijks festivals hebben. Het zij mij vergeven.

Momenteel bloeit de jazz toch niet meer als voorheen. Maar de jazz is niet dood. Er zijn nog steeds goede Nederlandse en buitenlandse bands die de jazz levendig houden. Bijvoorbeeld. "The Palm Court Jazz Band", bestaande uit donker gekleurde en blanke musici uit New Orleans die elk jaar naar Europa komen en ook in Nederland te horen zijn. Geweldige band met oude stijl jazz in zijn programma is de "Preservation Hall Jazz Band", eveneens uit New Orleans. Opgericht in 1963 en bestaat nog steeds. Speelt werkelijk uitstekende oude stijl jazz. Dan de band van de Engelse Sammy Rington, ook een zeer goede bekende van ons. Deze klarinettist is in mijn opinie de enige die een klein beetje de muziek van George Lewis kan evenaren. We bezoeken elk concert van hem in Nederland en soms in België. In België is er vanouds altijd meer aandacht geweest voor de echte tradionele New Orleans stijl.

Norbert Deaye

Sammy Rington

In tegenstelling tot Nederland, dat wat overhelt naar dixieland. In België zijn momenteel ook zeer goede bands onder andere "Fondy riverside bullet band". Een zeer goede Belgische jazzmuzikant en -kenner en bekende van ons is Norbert Detaye uit Gent. Hij noemt ons zijn Nederlandse vrienden en treedt elk jaar op tijdens de Gentse Zomerfeesten. Zijn optreden is een kruising van een college en een concert. Hij behandelt een thema, bijvoorbeeld "De opkomst van de jazz in Europa" en hij neemt je dan mee door woord, zang en pianospel. Werkelijk fascinerend. In een goede band met de geweldige zangeres Lilian Boutté speelt een uitstekende klarinettist, Thomas l'Etienne, haar man.

De jazz is niet dood. Er zijn gelukkig verschillende plaatsen in Nederland waar jazz gespeeld en beluisterd wordt. Vooral in de kleine clubs is het goed toeven. Bijvoorbeeld in Arnhem, Zutphen, Den Bosch, Eindhoven en Oss, om er maar eens een paar te noemen. Daar gaan wij graag naar toe. Kortom, hou je van jazz, zoek een café of club in de buurt en ga naar een jazzconcert. Het is de moeite waard. (Google: Jazzkalender.nl).

Piet Grutters

Naschrift.

Ik ben me ervan bewust dat ik met zeer grote stappen door de zeer rijke en gevarieerde geschiedenis van de jazz ben gegaan. Deze geschiedenis is zo omvangrijk en herbergt zoveel verschillende onderwerpen, maar raakt ook heel veel maatschappelijke ontwikkelingen, vooral in Amerika, de bakermat. Voor mij was het van belang om de jazz onder de aandacht te brengen en hopelijk bezoek aan de clubs te

stimuleren. Doe dat na de coronatijd, want ik hoop wel dat we in de toekomst weer kunnen genieten.

Bouwen en Buren

De eerste les kreeg ik als zestienjarige, toen mijn ouders hun huis bouwden op grond die daarvoor van de buren was. Terwijl het grondwerk in uitvoering was, schoot de buurvrouw naar buiten; het huis kwam volgens haar veel te dichtbij. Stilleggen, mensen en machine naar huis, het Kadaster moest eraan te pas komen. Die stelden vast dat het huis 0,5 m in het voordeel van de buurvrouw werd gebouwd. Voor de uitvoerder niets nieuws. “Je denkt toch niet dat ik enig risico neem”, was zijn nuchtere antwoord. De bouw kon weer worden voortgezet.

De volgende les was met mijn eerste zelfgebouwde huis. Samen met mijn zoon heb ik de grond van de begroeiing ontdaan. Mijn zoon trapte daarbij in een bijennest. We renden naar buurman's huis, die ons onmiddellijk binnen liet en te hulp schoot met zijn azijnfles. Dat was in de keuken en duurde wel even. Ik liet intussen mijn ogen rondgaan, en zag ontelbare drankflessen op planken aan de muur. Buurman had mij ook in de gaten en verklaarde: “zie je, als je de zestig bent gepasseerd, heb je nog twee keuzes, vrouwen of drank, en ik koos de laatste”. De derde les was enkele jaren later. Opnieuw ontbosde ik de bouwgrond samen met mijn zoon. Er kwam een man naar het hek die in zijn handen klapte alsof wij aapjes waren en die vroeg wat wij daar deden. Ik liep naar hem toe, “As you can see Sir, we are going to built a house”. 's Avonds ging de telefoon,

een architect stelde zich aan mij voor als de adviseur van die buurman en vroeg of ik een bouwvergunning had. “Wat denkt u, dat ik zonder vergunning ga bouwen?” Zijn tweede vraag of het huis ook te koop was heb ik eveneens positief beantwoord. Hij zou zijn cliënt aldus adviseren en ik heb daarna nooit meer van hem gehoord.

Een volgende keer betrof een bouwplan op bouwgrond, die tevoren aan het buurhuis behoorde en was de nieuwe eigenaar daarvan het niet eens met het vergunde bouwplan. De reden: het bouwwerk zou 1m van de erfgrans komen, terwijl hij aldus juist minder schaduw zou krijgen dan indien dichterbij. Die buurman was makelaar van beroep, maar moest door zijn beroepsvoorzitter tot de orde worden geroepen.

Het wordt misschien wat lang, maar ik ben al oud. In dit geval was de achterbuur het niet eens met de reeds vergunde bouwplannen. Hier zou een zijns inziens monumentale heg voor moeten verdwijnen, zoals hij zijn advocaat tegen de rechter liet zeggen. Die was gelukkig zo verstandig om zelf het terrein te bezoeken, vroeg of er nog wat kon worden veranderd en dat gaf de doorslag voor de rechter. De schuur kon wat mij betreft wel 2,5m korter worden en tegelijkertijd ook wat breder. Toen kreeg ik het met mijn architect aan de stok.

Nee, nu moet ik maar ophouden, ik ben ook al buiten adem omdat ik net enkele zware overhangende takken van de buurman heb gesnoeid met een verlengde stokzaag en natuurlijk in opdracht.

Timmerman

Excursie naar Hellevoetsluis
 Samen met 230 andere leden had u zich opgegeven voor de excursie naar Hellevoetsluis. In maart 2020 zouden we, verdeeld over drie dagen, een bezoek brengen aan onder meer het "Droogdok Jan Blanken". Een pandemie van Bijbelse omvang maakte aan dit plan en ook aan onze dagelijks routine voorlopig een einde. Natuurlijk gaan we het komende jaar alsnog naar Hellevoetsluis. Intussen zit u met de vraag: "wie was degene waarnaar het dok is vernoemd". Ons lid Henk Roodenburg zocht het uit en ontdekte dat die Jan Blanken niet alleen het dok heeft laten bouwen maar nog veel meer. Hierna zijn verhaal.

Activiteitencommissie

Jan Blanken, één der kundigste onder de kundigen

Zijn waterbouwkundige ambities, zijn inzichten, zijn vasthoudendheid aan zijn ideeën, zijn doorzettingsvermogen en de kunst zich aan te passen aan de tijdgeest waren aansprekende eigenschappen. Hij past, wat mij betreft, in het rijtje van onze grote waterbouwkundigen zoals Jan Adriaanszoon Leeghwater (1575-1650; de man van de droogleggingen van grote waterplassen), Nicolaas Samuelis Cruquis (1678-1754; de man met ideeën over uitwateringssluizen), Cornelis Lely (1854-1929; de man van de afsluitdijk en drooglegging van de Zuiderzee) en Johan van Veen (1893-1959; die een watersnoodramp voorzag en al plannen had opgesteld voor afsluiting van de zeearmen, de latere Deltawerken).

Jan Blanken als Inspecteur-Generaal, gedecoreerd met de Rode Adelaar van Pruisen, de Orde van de Nederlandse Leeuw en de Orde van het Legioen van Eer

Jan Blanken werd op 15 november 1755 in Bergambacht geboren en overleed op 17 juli 1838 in Vianen. Een polderjongen uit de Krimpenerwaard. Veel tijd zal hij in zijn vroege jaren vertoefd hebben aan de op een steenworp afstand van zijn ouderlijk huis stromende Lek. Het decor van geopolitieke machten werd in zijn leven gevormd door de Oostenrijkers en Pruisen, de Fransen, de Patriotten en Orangisten, de Engelse en andere Hollandse belanghebbenden.

Globaal was Nederland verdeeld in de Zuidelijke- en Noordelijke Nederlanden. Jan Blanken werd geboren in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Op zijn 40e begon de Frans-Bataafse tijd. De republiek werd een vazalstaat van Frankrijk, in 1806 het Koninkrijk Holland om in 1810 te worden ingelijfd in het Eerste Franse Keizerrijk. Na de val van Napoleon ontstond het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden onder koning Willem I.

Na de afscheiding van België in 1830 ging het als Koninkrijk der Nederlanden alleen verder. Tijdens deze binnenlandse veranderingen en de verdediging van onze handelsbelangen op zee, waren oorlogen en veldslagen aan de orde van de dag. List en bedrog en ook de standsverschillen in afkomst dwarsboomden soms de ambities van Jan Blanken.

Teunis Blanken, de vader van Jan, was in dienst van het Hoogheemraadschap Krimpenerwaard. Als timmerman onderhield hij de sluisen en duikers en was hij actief als molenbouwer. Na de verhuizing naar Haastrecht kreeg hij bestuurlijke taken als schepen.

Hier leerde Jan Blanken rekenen, schrijven en de Franse taal. Door zijn oom Arie werd hij na zijn schoolopleiding opgeleid tot waterbouwkundige in de sluis-, molen- en dijkwerken.

Zijn afkomst, hoewel daar niets mis mee was, zou hem later van een hoge militaire positie afhouden. Voor zo'n positie moest je uit een hogere stand komen. Door een goede afkomst gingen deuren open die nu voor Jan Blanken gesloten bleven. Zelfstudie, heel hard werken en laten zien wat je kon, verrijkte Jan en maakte dat hij toch werd opgemerkt.

In de 18e eeuw was aan waterbouwers steeds meer behoefte. Dit beroep, dat veelal van vader op zoon werd overgedragen, was Jan op het lijf geschreven. Zijn grote waterbouwkundige avontuur begon op 29 november in 1775 in Hellevoetsluis, al sinds de 17de eeuw de thuishaven van de Hollandse oorlogsvloot. Als eerste ordinarius opzichter van de Directie Hollandse Fortificatiën werd hij belast met het toezicht op de Landsgebouwen op Voorne-Putten, Goeree-Overflakkee en de Beierlanden. Hij trouwde met Maria van Lakerveld, een dochter van een steenfabrikant. Zij kregen samen drie kinderen.

Zijn eerste sporen verdiende Jan Blanken in 1776-1777 tijdens de watersnoden op Voorne-Putten. Met grote toewijding volbracht hij zijn taak bij de bedijkingswerkzaamheden.

Vierde Engelse Oorlog

De vierde Engelse Oorlog (1780-1784) leverde hem werk op in het kader van de kustverdedigingswerken en versterkingen rond Hellevoetsluis en Brielle. Voor deze inspanning

ontving hij vierhonderd guldens als gratificatie. In 1783 werd Jan Blanken betrokken bij de Inspectie van Zeehavens en Zeegaten. Hij kwam daardoor in contact met de Inspecteur-Generaal van 's Lands Rivieren en met Marineofficieren. Als uitvloeisel hiervan ontwierp Jan Blanken al in 1787 voor het Admiraliteitscollege een plan voor zogenaamde droge dokken, die in Hellevoetsluis gebouwd zouden moeten worden. In augustus 1785 werd hij door stadhouder prins Willem V ingelijfd in het leger als onderluitenant. De strijd tussen de Orangisten en de Patriotten samen met de Fransen, de na-ijver tussen de Amsterdamse en de Rotterdamse Admiraliteit, zijn aanstelling als militair, de interventie van het Pruisische leger enzovoort zorgden ervoor, dat zijn dokplannen nog niet werden uitgevoerd. In 1795 verliet Jan het leger om weer de waterbouwkunde in te stappen. In 1796 publiceerde hij vervolgens zijn verhandeling over het aanleggen en maken van 'Drooge Dokken'. Het uitvoerende bewind van de Bataafse Republiek neemt op 18 juli 1798 het besluit om het plan van Jan Blanken uit te voeren.

Jan Blanken werd aangesteld als directeur van het droogdok voor een jaarsalaris van Fl. 2500. Voorafgaand aan de start van het dok maakte Jan Blanken nog een spionagereis door Frankrijk. Vermoedelijk heeft hij in de marinehaven van Brest in Bretagne ideeën opgedaan die hij in zijn droogdok verwerkte.

Het droogdok bestaat uit twee delen. Het achterste deel, het timmerdok, dient voornamelijk voor nieuwbouw en het voorste deel voor reparatie en onderhoud. Deze dokdelen zijn gescheiden door gewone sluisdeuren.

Het geheel wordt van het buitenwater gescheiden door een zogenaamde vlotdeur, ook wel schipdeur of bateau porte genoemd, een Franse uitvinding. Een drijvende holle constructie die in en uit kan worden gevaren. Door de deur te vullen met water zakt deze op zijn plek en sluit het dok af. Door het water er weer uit te pompen gaat hij drijven en kan zo verplaatst worden. De eerste deur was nog van hout. De huidige werkende stalen deur stamt uit 1884. In de wanden van de dokken loopt rondom een aquaduct (omloopriool) voor het inlaten en wegpompen van water voor het verplaatsen van een schip en voor bluswater in geval er brand uitbreekt.

Door Jan Blanken ontworpen pomphuis bij droogdok; nu restaurant Fortezza

Dit verhaal over het dok is slechts een begin. Machtswisselingen, oorlog, geldgebrek en verschillen in inzicht leverden een bouwtijd die tot 1825 zou duren. Het mag een wonder heten dat het nog in gebruik is genomen. Jan Blanken, belast met dit dok, had meer ambities. Als Inspecteur-Generaal van de Waterstaat zag hij zijn broodheren komen en gaan. Keizer Napoleon Bonaparte, diens broer Koning Lodewijk Napoleon en Koning Willem I

waren geporteerd van zijn kennis en kunde. Hij ontwierp onder andere de waaiersluis in 1808. In 1811 kreeg hij van Napoleon de opdracht om in Den Helder in het Nieuwe Diep een oorlogshaven te bouwen. Onder Koning Willem I verbond Jan Blanken zich aan de uitvoering van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, lopend van de Zuiderzee via Utrecht naar Gorinchem. Ook werden tussen 1815-1822 de havenwerken aan het Nieuwe Diep, een droogdok en magazijnen in Den Helder afgerond. Met de Willemswerf werd de stad de nieuwe Marinehaven van ons land. Willem I had weliswaar de bijnaam van de Kanaalkoning. Jan Blanken realiseerde ze, zoals in 1818-1819 het Kanaal van Steenenhoek van Gorkum naar Hardinxveld,

De Koedijkervlotbrug in het Noordhollands Kanaal bij Alkmaar, nog steeds in gebruik.

van 1823-1826 het Zederikkanaal bij Vianen en tussen 1819-1824 het Noordhollandsch kanaal. Voor de oeververbindingen ontwierp Jan Blanken vlotbruggen. Het zou mij niet verbazen als de ontwerper van de nieuwe zeesluis in IJmuiden voor het ontwerp van de sluisdeuren inspiratie heeft opgedaan bij een vlotbrug van Jan Blanken.

Jan Blanken was in zijn tijd een bekende Nederlander. Als eerbetoon zijn er straten en een brug naar hem vernoemd. Ook een directievaartuig van Rijkswaterstaat draagt zijn naam en natuurlijk staat er een standbeeld van hem in Hellevoetsluis. We gaan het allemaal zien volgend jaar. Voor nu moet u het doen met dit verhaal.

Henk Roodenburg

Nog één vakantiebelevenis

Vorig jaar vertelde ik over mijn kampeervakantiecarrière die duurde tot en met 1997.

Begin dat jaar had ik de kinderen al overtuigd dat dit onze laatste kampeervakantie samen zou worden. Nog één keer met die ouwe trouwe Alpenkreuzer op pad. Ik stelde voor richting Frankrijk te gaan tot in een gebied dat de kans op mooi zonnig weer nog net waar zou maken. Het werd de Auvergne en een plek niet ver onder Clermont-Ferrand. De afstand vanaf Breda was circa 850 km, dus te overzien. Met een kar met tentdoek achter je auto toch maar besloten het in twee etappes te doen. Halverwege stonden we bij gratie Gods op een campingparkeerplaats tussen de campers gestald, die ook op doorreis waren. Een vreemde eend in de bijt, zeker met een maar deels opgetrokken stuk tent waarin we geacht werden met zijn vieren te slapen. Mijn dochter kreeg de slappe lach en er werden door campinggasten zelfs foto's gemaakt. Gekke Hollanders! Maar goed dat het droog bleef.

Verder Frankrijk in met gebruik van de ANWB routekaarten, want navigatiesystemen waren nog net niet beschikbaar. De eerstelingen kostten trouwens een vermogen. Voorbij Clermont-Ferrand bij het plaatsje Issoire vonden we een geschikte camping. De vouwwagen weer omgetoverd tot tent mét voortent, de kinderen stalden hun tenten vlakbij. Mooi weer, niets aan de hand. We hadden geïnvesteerd in een koelbox met koelsysteem, aan te sluiten op de autoaccu. Heerlijk zo'n koud biertje. U begrijpt het al, de volgende ochtend gaf de automotor niet eens een klik bij het starten. De accu was zo leeg als de zak van Sinterklaas na

pakjesavond. Een bereidwillige buurman was zo behulpzaam om via het laten draaien van zijn automotor onze accu weer op te laden.

De kinderen hadden bepaald, dat we nog wat verder moesten trekken naar een nog mooiere locatie in de buurt van Saint Flour. Met tegenzin alles weer ingepakt, gingen we via binnenwegen die kant op. Bij ons vertrek was het zonnig met wat wolkjes, gaandeweg betrok het en uiteindelijk reden we door een nat, koud, onaantrekkelijk landschap. De uitgezochte camping bleek een desolaat gelegen plek zonder voorzieningen. Het regende pijpenstelen dus een tent uitklappen konden we vergeten. Na wat Frans gesoebat mochten we voor veel geld een nachtje in een soort glampingtent slapen. Het werd een chagrijnige avond met de gezamenlijk conclusie om de volgende dag gauw terug te gaan. Gelukkig waren de plekken nog beschikbaar. Wel zuur om te horen dat het daar de vorige dag mooi weer was gebeven. Toch een verloren vakantiedag. Mijn adagium om een vouwwagen maar één keer op te zetten klopte dus wel!

In dat landschap van uitgedoofde vulkanen is de Puy-de-Dôme de bekendste en geliefd onder de wielrenners. Vanaf een parkeerplaats reden we in een pendelbus naar de top, onderweg de vele zwetende amateurs voorbij razend. Alles staat in het teken van de Tour de France, omdat er dertien keer een etappe eindigde, de laatste keer in 1988. Vanaf 2010 is de top enkel te voet en met een tandradtreintje te bereiken. We hebben veel tochten per auto gemaakt in dit indrukwekkende landschap. Wat toen opviel was de armoedigheid en het verval, pittoresk maar afgedaan. Wel een mooi gebied om te

mountainbiken. Via de receptie een adres en soort routekaartje meegekregen. Het blijft een wonder dat we telkens weer het adres van de fietsverhuurder vonden en ook weer de weg terug naar de camping. We gingen met zijn drieën, moeders bleef op de camping zonnen. Ze had slechte ervaringen met ons. Een lang weekendverblijf in het Zuid-Limburgse heuvelland was daar debet aan.

Telkens als wij met onze duur gehuurde fietsen, bovenop een heuveltop aankwamen, mijn zoon als eerste, gevolgd door mijn dochter en ikzelf iets later, moesten we op haar wachten. Eenmaal bovengekomen riepen wij uitgerust: "mooi, dan kunnen we weer verder". Maar dat viel bepaald niet in goede aarde. Bij de fietsverhuurder werden de bikes geprepareerd, kregen we een helm op en gingen we via uitgezette routes langs wel heel smalle paadjes ons avontuur tegemoet. Dat viel alleszins mee. Mijn dochter bleek een expert in ketting opleggen.

Mijn zoon verdween regelmatig 'off road' en dan vonden we hem lachend terug tussen de brandnetels. Mijn grootste stunt was om bij een onverwacht stuk afdaling net op tijd van de fiets los te komen om lichamelijk letsel te voorkomen. De fiets overleefde de vrije val en de kinderen vonden het een buitengewoon knappe actie. Onder een bijna zwarte lucht bereikten we een boerenerf waar we konden schuilen voor een met veel geweld, donder, bliksem en bakken regen losbarstende onweersbui. Al met al toch een geslaagde laatste kampeervakantie.

Een tip van een directiesecretaresse bracht ons in 1998 en 1999 naar Zwitserland. Aan de Thunersee huurden we de verdieping van een mooi houten chalet, fraai gelegen tegen de

Thunersee

helling met een groot balkon en een schitterend uitzicht op de bergen en het meer. Het eerste jaar hadden we 'folder' weer, goed voor mooie wandelingen tussen de koebellen. Het tweede jaar was het weer minder fraai en ook de aangekondigde zeldzame zonsverduistering was niet te zien. Hadden we ons plan maar doorgezet en naar Bern gegaan. Daar was het helder genoeg om er nog iets van mee te kunnen maken. Mijn 2de hands leaseauto was een groene Rover 600 met crème leren stoelbekleding en notenhouten dashboard. Op de terugweg naar huis via de Duitse autobaan vroegen de kinderen hoe hard de auto kon rijden. Even proberen dus, moeders was in slaap gedommeld. Het werd 220 km/h en het was muisstil in de auto. Een onvoorstelbare bloedgang die je adrenaline doet koken. Na een paar kilometer hadden we het wel bekeken, zo ongelooflijk spannend. Nu begrijp je dat ondanks hun forse gestalte en dito veiligheid veel BMW's, Audi's en Porsche's bij een ongeval er gaan uitzien als pakketjes, net uit de shredder. De rest van de rit maar weer met normale snelheid gereden. Eindelijk thuis en geen vakanties meer!

Cor Cornelisse

**Hele mooie en virusvrije
zomervakantie toegewenst.**

Personalia

Van 04-03-2020 tot 09-06-2020:

Wij verwelkomen de nieuwe leden:

K.W. Bosma (BAM A & E)
Mecklenburgstraat 42
3621 GP Breukelen
Tel.: 06 225 15 274

C.P. Gijben (BAM
Nieuwbouwconcepten)
Hoefstraat 12
5313 AX Nieuwaaal
Tel.: 06 362 97 223

J.C. de Ridder (BAM Techniek)
Pegasusstraat 16
2024 VR Haarlem
Tel.: 06 212 98 149

N. Weerts (BAM Wonen)
Cramignonstraat 28
6245 CR Eijsden
Tel.: 06 154 03 361

C.J. Witte (BAM Infra Rail)
Hermesburg 10
3437 HH Nieuwegein
Tel.: 030 889 31 76

De volgende leden verhuisden naar:

T. Bruijn
Noordachtereschweg 3 – 103
7475 BL Markelo
Tel.: 0547 361 922
(ongewijzigd)

D.J.P. Burrei
Oosteinde 12-2
1674 NB Opperdoes
Tel.: 06 447 02 670
(ongewijzigd)

B. Groenevelt
Langhuis 15
3648 LJ Wilnis
Tel.: 0297 289 187
(ongewijzigd)

R. Kuipers
Grastiende 8
2941 RW Lekkerkerk
Tel.: 0180 660 140
(ongewijzigd)

W. Quaak
Bungalowpark "Lekdreef"
Oostzoom 2
2931 AV Krimpen ad Lek

A.J. Vos
Verpleeghuis "Het Hoge Heem"
Wiegerbruijnlaan 29, km. 2002
1422 CB Uithoorn
Tel.: 0297 563 245
(ongewijzigd)

Mw. N.A.C. van IJken-Poot
P/a W. de Vries Robbégeweg 12
4206 AL Gorinchem

De volgende leden hebben hun lidmaatschap opgezegd:

A.J. Hensen
Wilhelminastraat 101
3901 DB Veendam

Mw. C.S. Koning-Voorn
Juweellaan 438
2719 SZ Zoetermeer

Mw. A.J. Molenaar-de Lange
Majellapark 29
1406 TS Bussum

G. van der Pot
Artemisstraat 98
2624 ZE Delft

Mw. G.C. van Straten-Hubers
Graan voor Visch 15701
2132 EM Hoofddorp

Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van:

Datum onbekend:
V. van Straten
Graan voor Visch 15701
2132 EM Hoofddorp

15-12-2019:
Mw. H. Kaman
Stelling 49
9621 BC Slochteren

13-02-2020:
A. Tuit
Stevinstraat 76
2587 EN Den Haag

Maart 2020:
Mw. I. Maurits-van der Woude
Birkholm 103
2133 MB Hoofddorp

08-04-2020:
Mw. J.A.L. van Gorp-Smeulders
Maurits de Brauwweg 18 /312
2597 KE Den Haag

25-04-2020:
Mw. M.E.M.G. Peerdeman-
Scholze
Händellaan 8
3723 LT Bilthoven

08-05-2020:
G.A. Molenaar
Majellapark 29
1406 TS Bussum

12-05-2020:
J. Busser
Prinses Marijkelaan 29
4002 AT Tiel

Informatieadres

Vereniging BAM Gepensioneerden
H.J. Nederhorststraat 1
2801 SC Gouda
Telefoon (0182) 59 04 05
E-mail vbg@bam.com

De vereniging is aangesloten bij
de NVOG, Nederlandse Vereniging van
Organisaties van Gepensioneerden